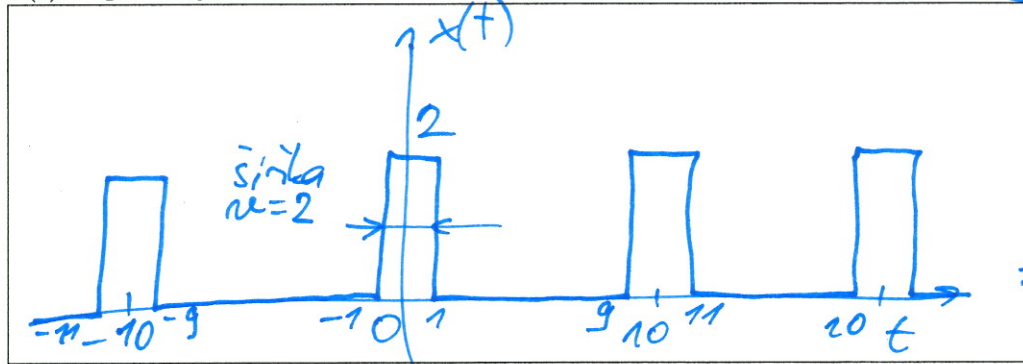

Semestrální zkouška ISS, 2. opravný termín, 28.1.2015, skupina A

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (čitelně!)

Koeficienty pro sledu obdelkoveho signalu
 $T_1 = \frac{2\pi}{\omega_1} = 10$

Příklad 1 Koeficienty Fourierovy řady periodického signálu se spojitým časem jsou dány jako $c_k = 0.4 \text{ sinc}(k \frac{2\pi}{10})$. Víme, že základní kruhová frekvence tohoto signálu je $\omega_1 = \frac{2\pi}{10}$ rad/s. Nakreslete signál $x(t)$ odpovídající těmto koeficientům.

$$c_k = \frac{D u \tau}{T_1} \text{sinc}\left(\frac{k u \tau}{2}\right)$$

$$\frac{u}{2} = 1 \text{ tedy } u = 2$$

$$\frac{0.2}{10} = 0.02$$

$$D = \frac{4}{2} = 2$$

Příklad 2 Napište spektrální funkci stejnosměrného signálu: $x(t) = 20$.

$$X(j\omega) = 2\pi A \delta(\omega)$$

↑
Diracův impuls.

$$X(j\omega) = 40\pi \delta(\omega)$$

Příklad 3 Argument spektrální funkce reálného signálu se spojitým časem $x(t)$ je nulový: $\arg X(j\omega) = 0$. Napište, jak bude vypadat argument zpožděného signálu: $y(t) = x(t - 0.9 \text{ s})$

$$Y(j\omega) = X(j\omega) \cdot e^{-j\omega \tau}$$

$$\arg Y(j\omega) = \arg X(j\omega) + \arg(e^{-j\omega \tau}) =$$

$$= 0 - \omega \tau$$

$$\arg Y(j\omega) = -0.9\omega$$

toto je argument!

Příklad 4 Diferenciální rovnice popisující lineární systém se spojitým časem je:

$$x(t) + 0.5 \frac{dx(t)}{dt} = y(t) - 0.1 \frac{dy(t)}{dt}$$

Určete přenosovou funkci systému.

$$X(s) + 0.5s X(s) = Y(s) - 0.1s Y(s)$$

$$X(s)(1 + 0.5s) = Y(s)(1 - 0.1s)$$

$$\frac{Y(s)}{X(s)} = \frac{1 + 0.5s}{1 - 0.1s}$$

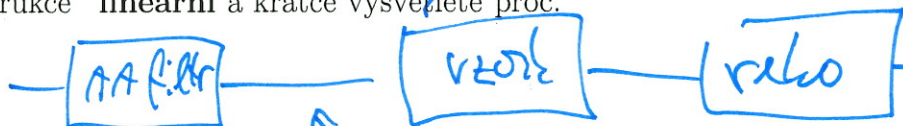
$$H(s) = \frac{1 + 0.5s}{1 - 0.1s}$$

Příklad 5 Přenosová funkce systému se spojitým časem je $H(s) = s^2 - 1$.

Určete, zda je systém stabilní a krátce vysvětlete proč.

nená póly, je stabilní!

Příklad 6 Určete, zda je systém, který se skládá z bloků "antialiasingový filtr", "ideální vzorkování", "ideální rekonstrukce" **lineární** a krátce vysvětlíte proč.

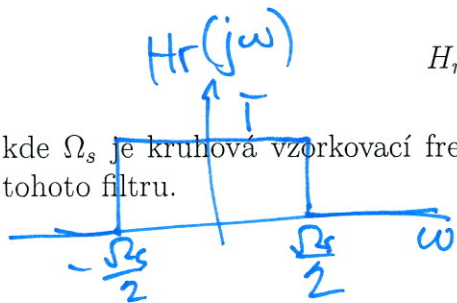
pro signály $< \frac{F_s}{2}$ prodlouží A
na pravo
to samé

JE LINEÁRNÍ lineární zde už jen signály, které splňují vzorkovací theorem

Příklad 7 Ideální rekonstrukční filtr má kmitočtovou charakteristiku

$$H_r(j\omega) = \begin{cases} T & \text{pro } -\Omega_s/2 < \omega < \Omega_s/2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$$

kde Ω_s je kruhová vzorkovací frekvence a T je vzorkovací perioda. Napište vztah pro impulsní odezvu tohoto filtru.

$$x(t) = \frac{1}{2\pi} \int X(j\omega) e^{j\omega t} d\omega = \frac{1}{2\pi} \int_{-\Omega_s/2}^{\Omega_s/2} T e^{j\omega t} d\omega =$$

$$= \text{šeststava pomůcka...} = \frac{T}{2\pi} 2 \cdot \frac{\Omega_s}{2} \text{sinc}\left(\frac{\Omega_s}{2} t\right) = \frac{1}{\Omega_s} 2 \cdot \frac{\Omega_s}{2} \text{sinc}\left(\frac{\Omega_s}{2} t\right) =$$

$$h_r(t) = \text{sinc}\left(\frac{\Omega_s}{2} t\right)$$

Příklad 8 Napište hodnoty amplitudy C_1 , normované kruhové frekvence ω_1 a počáteční fáze ϕ_1 diskretní kosinusovky $x[n] = C_1 \cos(\omega_1 n + \phi_1)$, která bude odpovídat kosinusovce se spojitým časem $x(t) = 11 \cos(2000\pi t + \frac{\pi}{2})$ vzorkované na vzorkovací frekvenci $F_s = 10000$ Hz.

$$\omega_1 = \frac{2000\pi}{2 \cdot 10000\pi} = 0,1$$

$$C_1 = 11, \quad \omega_1 = 0,1 \text{ rad}, \quad \phi_1 = \frac{\pi}{2} \text{ rad}$$

Příklad 9 Tabulka obsahuje hodnoty vzorků diskretního signálu $x[n]$. Doplňte hodnoty vzorků signálu $y[n] = x[\text{mod}_4(n-3)]$

zpoždění a periodisace...

n	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
$x[n]$	0	3	1	2	-5	0	0	0	0
$y[n]$	3	1	2	-5	3	1	2	-5	3

Příklad 10 Jsou dány dvě komplexní exponenciály s diskretním časem:

$$x_1[n] = 7e^{j\frac{\pi}{4}} e^{j\frac{\pi}{100}n}, \quad x_2[n] = 7e^{-j\frac{\pi}{4}} e^{-j\frac{\pi}{100}n}$$

Jejich součet $x[n] = x_1[n] + x_2[n]$ je kosinusovka s diskretním časem. Zapište ji.

$$x[n] = 14 \cos\left(\frac{\pi}{100} n + \frac{\pi}{4}\right)$$

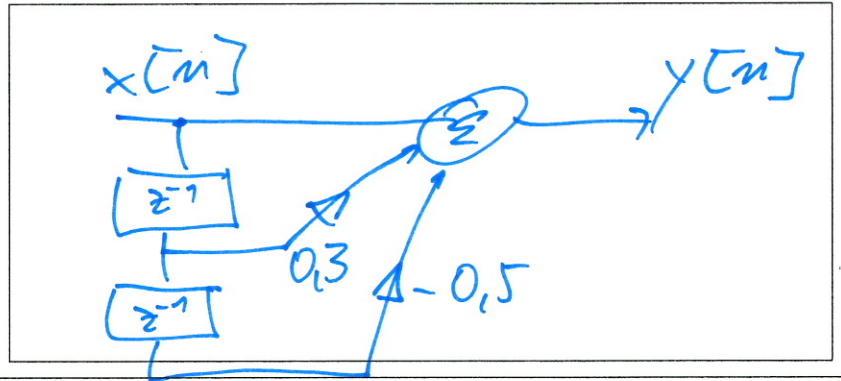
Příklad 11 Diskrétní Fourierova transformace (DTFT) reálného diskrétního signálu $x[n]$ má na normované kruhové frekvenci $\omega_1 = 0.1\pi$ rad hodnotu $\tilde{X}(e^{j\omega_1}) = 5 + 4j$. Rozhodněte, zda je možné určit hodnotu DTFT na normované kruhové frekvenci $\omega_2 = -0.1\pi$ rad a pokud ano, hodnotu napište.

$$\tilde{X}(e^{j\omega_2}) = \tilde{X}^*(e^{j(\omega_1 + 2k\pi)})$$

$$\tilde{X}(e^{j\omega_2}) = 5 - 4j$$

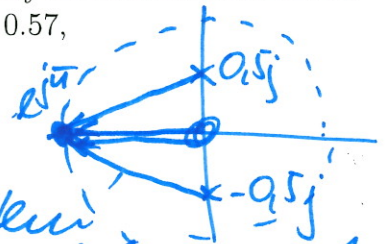
Příklad 12 Je dána funkce pro výpočet n -tého vzorku na výstupu číslicového filtru. Nakreslete blokové schéma tohoto filtru. Prosím uvědomte si, že zpožďovací člen (krabička se z^{-1}) má pouze jeden vstup a jeden výstup.

```
float filter (float xn) {
    static float xn1 = 0.0, xn2 = 0.0;
    float y;
    y = xn + 0.3 * xn1 - 0.5 * xn2;
    xn2 = xn1;
    xn1 = xn;
    return y;
}
```


Příklad 13 Přenosová funkce číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = 0, n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = +0.5j, p_2 = -0.5j$. Určete hodnotu modulu jeho kmitočtové charakteristiky na normované kruhové frekvenci $\omega = \pi$ rad. Pomůcka: $\frac{1}{1.05} = 0.95, \frac{1}{1.25} = 0.80, \frac{1}{1.5} = 0.67, \frac{1}{1.75} = 0.57$,

$$H(z) = \frac{(z - n_1)(z - n_2)}{(z - p_1)(z - p_2)}$$

$$|H(e^{j\pi})| = 0.8$$

modul: násobení a dělení
modulu $|H(e^{j\pi})| = \frac{1 \cdot 1}{\sqrt{1+0.5^2} \sqrt{1+0.5^2}} = \frac{1}{1.25}$

Příklad 14 Je dán diskretní signál o délce $N = 4$ (viz tabulka). Spočítejte všechny koeficienty jeho diskretní Fourierovy transformace (DFT).

n	0	1	2	3
$x[n]$	4	4	2	4

$$X[0] = 14, \quad X[1] = 2, \quad X[2] = -2, \quad X[3] = 2$$

Příklad 15 Pro diskretní signál $x[n]$ o délce $N = 4$ je hodnota 2. koeficientu diskretní Fourierovy transformace (DFT) $X[2] = 1 + 5j$. Určete hodnotu 2. koeficientu DFT signálu $y[n]$, který vznikl z $x[n]$ kruhovým posunutím: $y[n] = R_4[n]x[n \bmod 4(n-2)]$.

$$Y[k] = X[k] \cdot e^{j \frac{2\pi k \cdot m}{N}}$$

$$Y[2] = X[2] \cdot e^{j \frac{2\pi \cdot 2 \cdot 2}{4}}$$

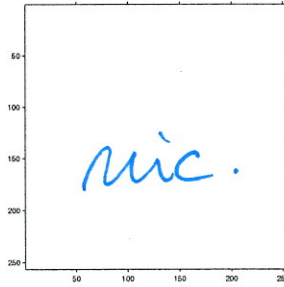
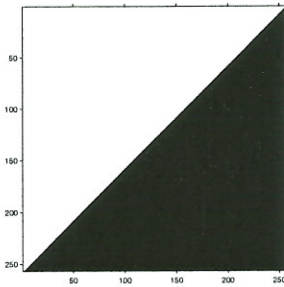
posunutí kruhové

$$= X[2] \cdot e^{-j2\pi} = X[2]$$

takže totéž.

$$Y[2] = 1 + 5j$$

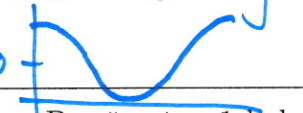
Příklad 16 Nakreslete, jaký bude výsledek operace 2D filtrování $y[k, l] = |x[k, l] \star h[k, l]|$. Vstup $x[k, l]$ je na obrázku vlevo. Výsledek nakreslete do obrázku vpravo. Bílá barva značí hodnoty 0, černá barva hodnoty 255. Konvoluční jádro (nebo také 2D filtr, nebo maska) je: $h[k, l] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}$.

defekt
faktory
hran

Příklad 17 Pixely obrázku o rozměrech 256×256 jsou dány jako $x[k, l] = 128 + 127 \cos(\frac{2\pi}{256} k)$. Určete, které koeficienty $X[m, n]$ jeho dvourozměrné diskrétní Fourierovy transformace (2D-DFT) budou nenulové. Věnujte se pouze koeficientům $X[m, n]$ pro $m < 128$ a $n < 128$. Pomůcka: k indexuje svisle, l vodorovně, m indexuje svislé obrazové frekvence, n indexuje vodorovné obrazové frekvence.

nenulové budou $X[0,0]$ (stejněměrná složka) a $X[0,128]$ (vodorovná frekvence) a $X[128,0]$ (svislá frekvence).
~~vodorovně svisle se nic neděje.~~
~~vodorovně svisle: 128~~

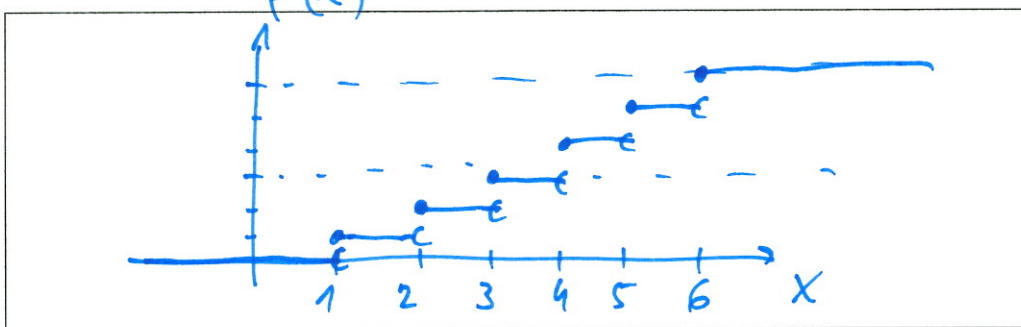

Příklad 18 Proběhl záznam 10000 realizací náhodného procesu se spojitým časem. Pro čas $t = 1$ bylo 100 z nich v intervalu $x \in [-4, -2]$. Určete, jakou hodnotu bude mít odhadnutá funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $\hat{p}(x, t)$ pro hodnoty z tohoto intervalu, např. pro $x = -3$.

$\hat{p}(-3, 1) = \dots = \frac{100}{10000 \cdot 2} = 0,005$

číslo intervalu

Příklad 19 Nakreslete, jak bude vypadat distribuční funkce $F(x)$ pro náhodný signál s diskrétním časem, kde hodnota každého vzorku bude dána hodem kostkou. Považujte takový signál za stacionární, takže $F(x)$ nebude záviset na vzorku n .

"schodky" mohou být i propojené.

Příklad 20 Napište v jazyce C kód pro vychýlený odhad autokorelačního koeficientu $R[2]$. Signál je uložen v poli float $x[N]$, jeho délka je v int N .

```

k = 2;
Rk = 0.0;
for (m = 0; m < (N - k); m++) {
    Rk += x[m] * x[m + k];
}
Rk /= Rk float(N);
    
```

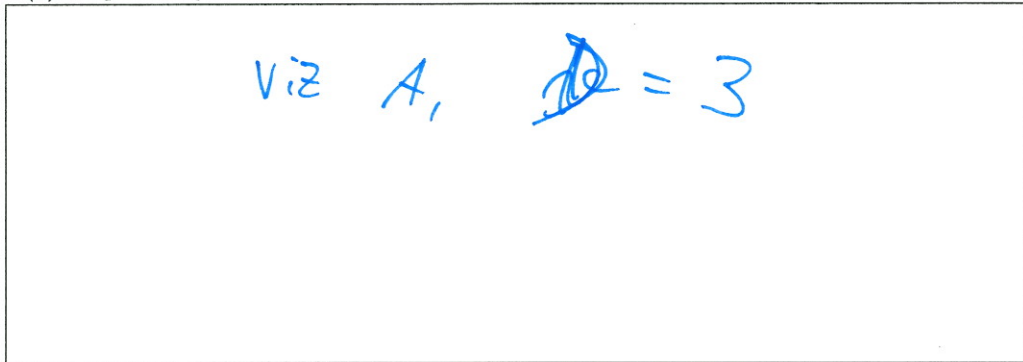
... možno napsat mnoha dalšími způsoby...

Semestrální zkouška ISS, 2. opravný termín, 28.1.2015, skupina B

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
(čitelně!)

Příklad 1 Koeficienty Fourierovy řady periodického signálu se spojitým časem jsou dány jako $c_k = 0.6 \operatorname{sinc}(k \frac{2\pi}{10})$. Víme, že základní kruhová frekvence tohoto signálu je $\omega_1 = \frac{2\pi}{10}$ rad/s. Nakreslete signál $x(t)$ odpovídající těmto koeficientům.

Příklad 2 Napište spektrální funkci stejnosměrného signálu: $x(t) = 11$.

$$X(j\omega) = \dots\dots\dots 22\pi \delta(\omega)$$

Příklad 3 Argument spektrální funkce reálného signálu se spojitým časem $x(t)$ je nulový: $\arg X(j\omega) = 0$. Napište, jak bude vypadat argument zpožděného signálu: $y(t) = x(t - 0.7 \text{ s})$

viz A

$$\arg Y(j\omega) = \dots\dots\dots -0.7\omega$$

Příklad 4 Diferenciální rovnice popisující lineární systém se spojitým časem je:

$$x(t) + 0.1 \frac{dx(t)}{dt} = y(t) - 0.1 \frac{dy(t)}{dt}$$

Určete přenosovou funkci systému.

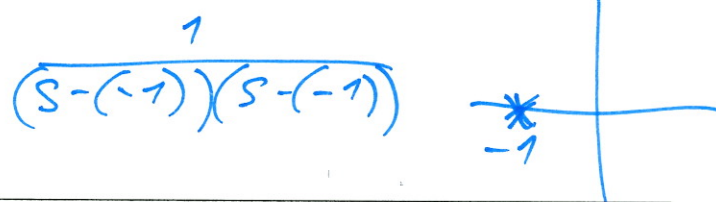
viz A

$$H(s) = \dots\dots\dots \frac{1 + 0.1s}{1 - 0.1s}$$

Příklad 5 Přenosová funkce systému se spojitým časem je $H(s) = \frac{1}{s^2 + 2s + 1}$. Určete, zda je systém stabilní a krátce vysvětlete proč.

$$= \frac{1}{(s+1)(s+1)}$$

póly v leví části komplexní roviny, je stabilní

Příklad 6 Určete, zda je systém, který se skládá z bloků “antialiasingový filtr”, “ideální vzorkování”, “ideální rekonstrukce” **lineární** a krátce vysvětlíte proč.

viž A

Příklad 7 Ideální rekonstrukční filtr má kmitočtovou charakteristiku

$$H_r(j\omega) = \begin{cases} T & \text{pro } -\Omega_s/2 < \omega < \Omega_s/2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases},$$

kde Ω_s je kruhová vzorkovací frekvence a T je vzorkovací perioda. Napište vztah pro impulsní odezvu tohoto filtru.

viž A

$h_r(t) = \dots\dots\dots$

Příklad 8 Napište hodnoty amplitudy C_1 , normované kruhové frekvence ω_1 a počáteční fáze ϕ_1 diskretní cosinusovky $x[n] = C_1 \cos(\omega_1 n + \phi_1)$, která bude odpovídat cosinusovce se spojitým časem $x(t) = 12 \cos(4000\pi t + \frac{\pi}{2})$ vzorkované na vzorkovací frekvenci $F_s = 10000$ Hz.

$$\omega_n = \frac{4000\pi}{20000\pi}$$

$C_1 = 12$, $\omega_1 = \frac{1}{5}$ rad, $\phi_1 = \frac{\pi}{2}$ rad

Příklad 9 Tabulka obsahuje hodnoty vzorků diskretního signálu $x[n]$. Doplňte hodnoty vzorků signálu $y[n] = x[\text{mod}_4(n - 1)]$

n	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
$x[n]$	0	3	1	2	-5	0	0	0	0
$y[n]$	2	-5	3	1	2	-5	3	1	2

Příklad 10 Jsou dány dvě komplexní exponenciály s diskretním časem: $x_1[n] = 7e^{j\frac{\pi}{4}}e^{j\frac{\pi}{100}n}$, $x_2[n] = 7e^{-j\frac{\pi}{4}}e^{-j\frac{\pi}{100}n}$. Jejich součet $x[n] = x_1[n] + x_2[n]$ je cosinusovka s diskretním časem. Zapište ji.

viž A

$x[n] = \dots\dots\dots$

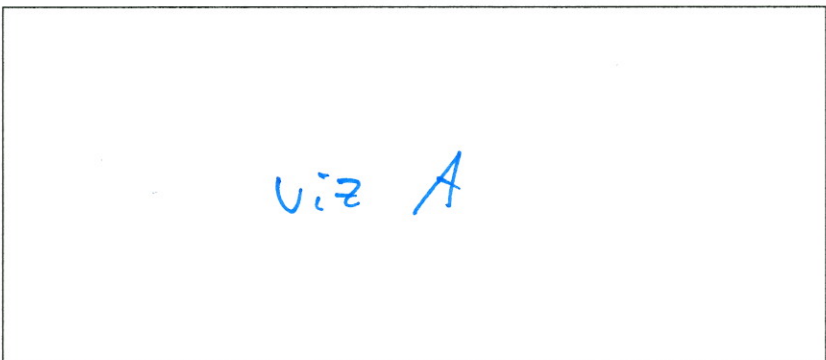
Příklad 11 Diskrétní Fourierova transformace (DTFT) reálného diskrétního signálu $x[n]$ má na normované kruhové frekvenci $\omega_1 = 0.1\pi$ rad hodnotu $\tilde{X}(e^{j\omega_1}) = 5 + 4j$. Rozhodněte, zda je možné určit hodnotu DTFT na normované kruhové frekvenci $\omega_2 = 1.9\pi$ rad a pokud ano, hodnotu napište.

viz A

$\tilde{X}(e^{j\omega_2}) = \dots\dots\dots 5 - 4j \dots\dots\dots$

Příklad 12 Je dána funkce pro výpočet n -tého vzorku na výstupu číslicového filtru. Nakreslete blokové schéma tohoto filtru. Prosím uvědomte si, že zpožďovací člen (krabička se z^{-1}) má pouze jeden vstup a jeden výstup.

```
float filter (float xn) {
    static float xn1 = 0.0, xn2 = 0.0;
    float y;
    y = xn + 0.3 * xn1 - 0.5 * xn2;
    xn2 = xn1;
    xn1 = xn;
    return y;
}
```


viz A

Příklad 13 Přenosová funkce číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = 0$, $n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = +0.5j$, $p_2 = -0.5j$. Určete hodnotu modulu jeho kmitočtové charakteristiky na normované kruhové frekvenci $\omega = \pi$ rad. Pomůcka: $\frac{1}{1.05} = 0.95$, $\frac{1}{1.25} = 0.80$, $\frac{1}{1.5} = 0.67$, $\frac{1}{1.75} = 0.57$,

viz A

$|H(e^{j\pi})| = \dots\dots\dots$

Příklad 14 Je dán diskretní signál o délce $N = 4$ (viz tabulka). Spočítejte všechny koeficienty jeho diskretní Fourierovy transformace (DFT).

n	0	1	2	3
$x[n]$	4	4	1	4

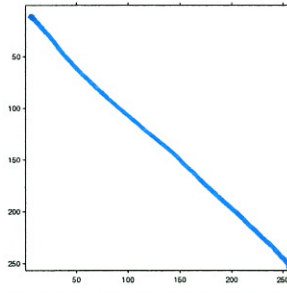
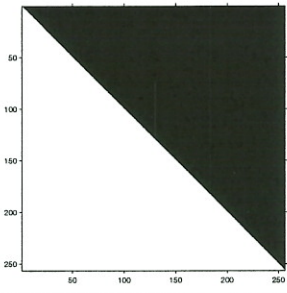
$X[0] = \dots\dots\dots 13 \dots\dots\dots$, $X[1] = \dots\dots\dots 3 \dots\dots\dots$, $X[2] = \dots\dots\dots -3 \dots\dots\dots$, $X[3] = \dots\dots\dots 3 \dots\dots\dots$

Příklad 15 Pro diskretní signál $x[n]$ o délce $N = 4$ je hodnota 2. koeficientu diskretní Fourierovy transformace (DFT) $X[2] = 2 + 5j$. Určete hodnotu 2. koeficientu DFT signálu $y[n]$, který vznikl z $x[n]$ kruhovým posunutím: $y[n] = R_4[n]x[\text{mod}_4(n - 2)]$.

viz A

$Y[2] = \dots\dots\dots 2 + 5j \dots\dots\dots$

Příklad 16 Nakreslete, jaký bude výsledek operace 2D filtrování $y[k, l] = |x[k, l] \star h[k, l]|$. Vstup $x[k, l]$ je na obrázku vlevo. Výsledek nakreslete do obrázku vpravo. Bílá barva značí hodnoty 0, černá barva hodnoty 255. Konvoluční jádro (nebo také 2D filtr, nebo maska) je: $h[k, l] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}$.

vodorovně
svisle

Příklad 17 Pixely obrázku o rozměrech 256×256 jsou dány jako $x[k, l] = 128 + 127 \cos(\frac{2\pi}{256}l)$. Určete, které koeficienty $X[m, n]$ jeho dvourozměrné diskrétní Fourierovy transformace (2D-DFT) budou nenulové. Věnujte se pouze koeficientům $X[m, n]$ pro $m < 128$ a $n < 128$. Pomůcka: k indexuje svisle, l vodorovně, m indexuje svislé obrazové frekvence, n indexuje vodorovné obrazové frekvence.

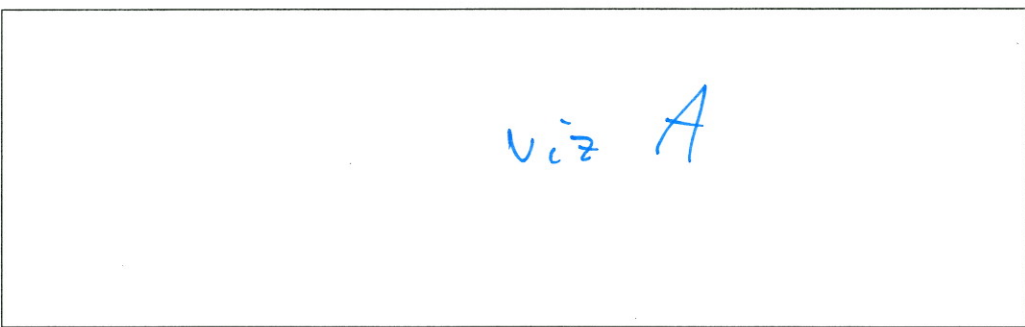
$X[0,0]$ a $X[0,128]$

viz A

Příklad 18 Proběhl záznam 10000 realizací náhodného procesu se spojitým časem. Pro čas $t = 1$ bylo 200 z nich v intervalu $x \in [-4, -2]$. Určete, jakou hodnotu bude mít odhadnutá funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $\hat{p}(x, t)$ pro hodnoty z tohoto intervalu, např. pro $x = -3$.

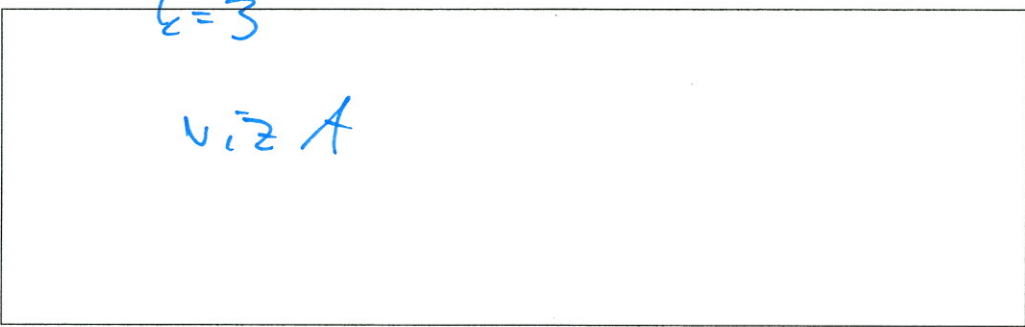
$$\hat{p}(-3, 1) = \frac{200}{10000 \cdot 2} = 0,01$$

Příklad 19 Nakreslete, jak bude vypadat distribuční funkce $F(x)$ pro náhodný signál s diskrétním časem, kde hodnota každého vzorku bude dána hodem kostkou. Považujte takový signál za stacionární, takže $F(x)$ nebude záviset na vzorku n .

viz A

Příklad 20 Napište v jazyce C kód pro vychýlený odhad autokorelačního koeficientu $R[3]$. Signál je uložen v poli float $x[N]$, jeho délka je v int N .

$k=3$

viz A

Semestrální zkouška ISS, 2. opravný termín, 28.1.2015, skupina C

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
(čitelně!)

Příklad 1 Koeficienty Fourierovy řady periodického signálu se spojitým časem jsou dány jako $c_k = 0.8 \operatorname{sinc}(k \frac{2\pi}{10})$. Víme, že základní kruhová frekvence tohoto signálu je $\omega_1 = \frac{2\pi}{10}$ rad/s. Nakreslete signál $x(t)$ odpovídající těmto koeficientům.

viz A, $\omega = 4$

Příklad 2 Napište spektrální funkci stejnosměrného signálu: $x(t) = 7$.

$X(j\omega) = \dots\dots\dots 7\pi \delta(\omega)$

Příklad 3 Argument spektrální funkce reálného signálu se spojitým časem $x(t)$ je nulový: $\arg X(j\omega) = 0$. Napište, jak bude vypadat argument zpožděného signálu: $y(t) = x(t - 0.11 \text{ s})$

viz A
 $\arg Y(j\omega) = \dots\dots\dots -0.11\omega$

Příklad 4 Diferenciální rovnice popisující lineární systém se spojitým časem je:

$$x(t) + 0.3 \frac{dx(t)}{dt} = y(t) - 0.1 \frac{dy(t)}{dt}$$

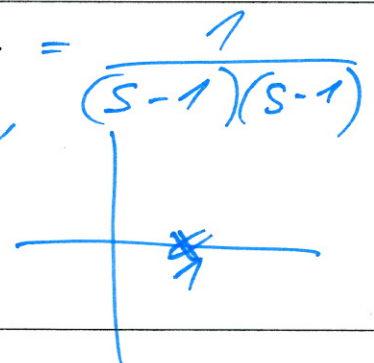
Určete přenosovou funkci systému.

viz A

$H(s) = \dots\dots\dots \frac{1 + 0.3s}{s - 0.1s}$

Příklad 5 Přenosová funkce systému se spojitým časem je $H(s) = \frac{1}{s^2 - 2s + 1}$. Určete, zda je systém stabilní a krátce vysvětlete proč.

počty v pravé části komplexní roviny, není stabilní!

Příklad 6 Určete, zda je systém, který se skládá z bloků “antialiasingový filtr”, “ideální vzorkování”, “ideální rekonstrukce” **lineární** a krátce vysvětlete proč.

viz A

Příklad 7 Ideální rekonstrukční filtr má kmitočtovou charakteristiku

$$H_r(j\omega) = \begin{cases} T & \text{pro } -\Omega_s/2 < \omega < \Omega_s/2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases},$$

kde Ω_s je kruhová vzorkovací frekvence a T je vzorkovací perioda. Napište vztah pro impulsní odezvu tohoto filtru.

viz A

$h_r(t) = \dots\dots\dots$

Příklad 8 Napište hodnoty amplitudy C_1 , normované kruhové frekvence ω_1 a počáteční fáze ϕ_1 diskretní cosinusovky $x[n] = C_1 \cos(\omega_1 n + \phi_1)$, která bude odpovídat cosinusovce se spojitým časem $x(t) = 15 \cos(6000\pi t + \frac{\pi}{2})$ vzorkované na vzorkovací frekvenci $F_s = 10000$ Hz.

$$\omega_1 = \frac{6000\pi}{20000\pi}$$

$C_1 = 15$, $\omega_1 = 0,3 \text{ rad}$, $\phi_1 = \frac{\pi}{2} \text{ rad}$

Příklad 9 Tabulka obsahuje hodnoty vzorků diskretního signálu $x[n]$. Doplňte hodnoty vzorků signálu $y[n] = x[\text{mod}_4(n+2)]$

predělení a periodisace

n	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
$x[n]$	0	3	1	2	-5	0	0	0	0
$y[n]$	1	2	-5	3	1	2	-5	3	1

Příklad 10 Jsou dány dvě komplexní exponenciály s diskretním časem:

$$x_1[n] = 7e^{j\frac{\pi}{4}} e^{j\frac{\pi}{100}n}, \quad x_2[n] = 7e^{-j\frac{\pi}{4}} e^{-j\frac{\pi}{100}n}$$

Jejich součet $x[n] = x_1[n] + x_2[n]$ je cosinusovka s diskretním časem. Zapište ji.

viz A

$x[n] = \dots\dots\dots$

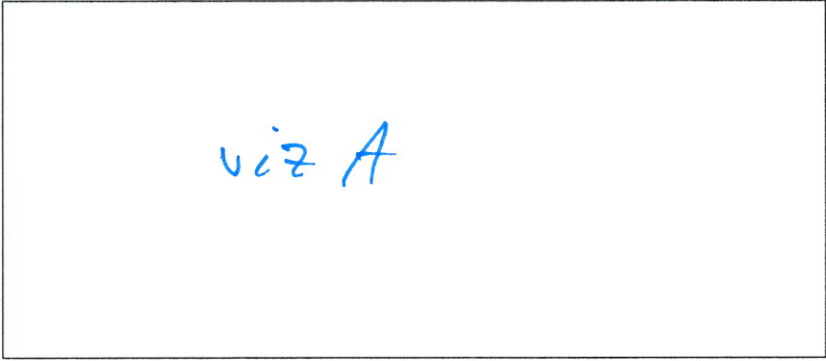

Příklad 11 Diskrétní Fourierova transformace (DTFT) reálného diskrétního signálu $x[n]$ má na normované kruhové frekvenci $\omega_1 = 0.1\pi$ rad hodnotu $\tilde{X}(e^{j\omega_1}) = 5 + 4j$. Rozhodněte, zda je možné určit hodnotu DTFT na normované kruhové frekvenci $\omega_2 = -\pi$ rad a pokud ano, hodnotu napište.

$\tilde{X}(e^{j\omega_2}) = \dots\dots\dots$ *není možné určit*

Příklad 12 Je dána funkce pro výpočet n -tého vzorku na výstupu číslicového filtru. Nakreslete blokové schéma tohoto filtru. Prosím uvědomte si, že zpožďovací člen (krabička se z^{-1}) má pouze jeden vstup a jeden výstup.

```
float filter (float xn) {
    static float xn1 = 0.0, xn2 = 0.0;
    float y;
    y = xn + 0.3 * xn1 - 0.5 * xn2;
    xn2 = xn1;
    xn1 = xn;
    return y;
}
```


Příklad 13 Přenosová funkce číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = 0$, $n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = +0.5j$, $p_2 = -0.5j$. Určete hodnotu modulu jeho kmitočtové charakteristiky na normované kruhové frekvenci $\omega = \pi$ rad. Pomůcka: $\frac{1}{1.05} = 0.95$, $\frac{1}{1.25} = 0.80$, $\frac{1}{1.5} = 0.67$, $\frac{1}{1.75} = 0.57$,

viz A

$|H(e^{j\pi})| = \dots\dots\dots$

Příklad 14 Je dán diskretní signál o délce $N = 4$ (viz tabulka). Spočítejte všechny koeficienty jeho diskretní Fourierovy transformace (DFT).

n	0	1	2	3
$x[n]$	4	4	0	4

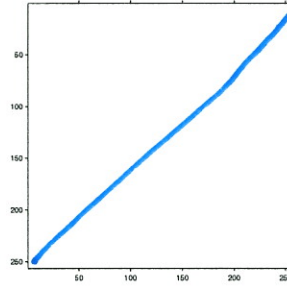
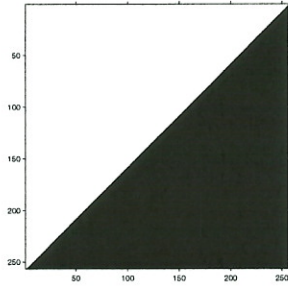
$X[0] = \dots\dots\dots$ *12*, $X[1] = \dots\dots\dots$ *4*, $X[2] = \dots\dots\dots$ *-4*, $X[3] = \dots\dots\dots$ *4*

Příklad 15 Pro diskretní signál $x[n]$ o délce $N = 4$ je hodnota 2. koeficientu diskretní Fourierovy transformace (DFT) $X[2] = 3 + 5j$. Určete hodnotu 2. koeficientu DFT signálu $y[n]$, který vznikl z $x[n]$ kruhovým posunutím: $y[n] = R_4[n]x[\text{mod}_4(n - 2)]$.

viz A

$Y[2] = \dots\dots\dots$ *3 + 5j*

Příklad 16 Nakreslete, jaký bude výsledek operace 2D filtrování $y[k, l] = |x[k, l] \star h[k, l]|$. Vstup $x[k, l]$ je na obrázku vlevo. Výsledek nakreslete do obrázku vpravo. Bílá barva značí hodnoty 0, černá barva hodnoty 255. Konvoluční jádro (nebo také 2D filtr, nebo maska) je: $h[k, l] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & -1 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}$.

Příklad 17 Pixely obrázku o rozměrech 256×256 jsou dány jako $x[k, l] = 128 + 127 \cos(\frac{2\pi}{256}k)$. Určete, které koeficienty $X[m, n]$ jeho dvourozměrné diskrétní Fourierovy transformace (2D-DFT) budou nenulové. Věnujte se pouze koeficientům $X[m, n]$ pro $m < 128$ a $n < 128$. Pomůcka: k indexuje svisle, l vodorovně, m indexuje svislé obrazové frekvence, n indexuje vodorovné obrazové frekvence.

$X[0,0]$ a $X[128,0]$

viz A

Příklad 18 Proběhl záznam 10000 realizací náhodného procesu se spojitým časem. Pro čas $t = 1$ bylo 1000 z nich v intervalu $x \in [-4, -2]$. Určete, jakou hodnotu bude mít odhadnutá funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $\hat{p}(x, t)$ pro hodnoty x z tohoto intervalu, např. pro $x = -3$.

$$\hat{p}(-3, 1) = \frac{1000}{10000 \cdot 2} = 0,05$$

Příklad 19 Nakreslete, jak bude vypadat distribuční funkce $F(x)$ pro náhodný signál s diskrétním časem, kde hodnota každého vzorku bude dána hodem kostkou. Považujte takový signál za stacionární, takže $F(x)$ nebude záviset na vzorku n .

viz A

Příklad 20 Napište v jazyce C kód pro vychýlený odhad autokorelačního koeficientu $R[4]$. Signál je uložen v poli float $x[N]$, jeho délka je v int N .

$k=4$
viz A

Semestrální zkouška ISS, 2. opravný termín, 28.1.2015, skupina D

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
(čitelně!)

Příklad 1 Koeficienty Fourierovy řady periodického signálu se spojitým časem jsou dány jako $c_k = \text{sinc}(k \frac{2\pi}{10})$. Víme, že základní kruhová frekvence tohoto signálu je $\omega_1 = \frac{2\pi}{10}$ rad/s. Nakreslete signál $x(t)$ odpovídající těmto koeficientům.

viz A, $D = 5$

Příklad 2 Napište spektrální funkci stejnosměrného signálu: $x(t) = 5$.

$$X(j\omega) = 10\pi \delta(\omega)$$

Příklad 3 Argument spektrální funkce reálného signálu se spojitým časem $x(t)$ je nulový: $\arg X(j\omega) = 0$. Napište, jak bude vypadat argument zpožděného signálu: $y(t) = x(t - 0.5 \text{ s})$

viz A

$$\arg Y(j\omega) = -0.5\omega$$

Příklad 4 Diferenciální rovnice popisující lineární systém se spojitým časem je:

$$x(t) - 0.5 \frac{dx(t)}{dt} = y(t) - 0.1 \frac{dy(t)}{dt}$$

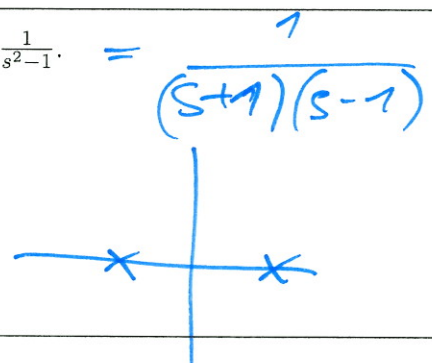
Určete přenosovou funkci systému.

viz A

$$H(s) = \frac{1 - 0.5s}{1 - 0.1s}$$

Příklad 5 Přenosová funkce systému se spojitým časem je $H(s) = \frac{1}{s^2 - 1}$. Určete, zda je systém stabilní a krátce vysvětlete proč.

jeden pól v pravé části komplexní roviny
 $\Rightarrow$ není stabilní

Příklad 6 Určete, zda je systém, který se skládá z bloků “antialiasingový filtr”, “ideální vzorkování”, “ideální rekonstrukce” **lineární** a krátce vysvětlete proč.

viz A

Příklad 7 Ideální rekonstrukční filtr má kmitočtovou charakteristiku

$$H_r(j\omega) = \begin{cases} T & \text{pro } -\Omega_s/2 < \omega < \Omega_s/2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases},$$

kde Ω_s je kruhová vzorkovací frekvence a T je vzorkovací perioda. Napište vztah pro impulsní odezvu tohoto filtru.

viz A

$h_r(t) = \dots\dots\dots$

Příklad 8 Napište hodnoty amplitudy C_1 , normované kruhové frekvence ω_1 a počáteční fáze ϕ_1 diskretní cosinusovky $x[n] = C_1 \cos(\omega_1 n + \phi_1)$, která bude odpovídat cosinusovce se spojitým časem $x(t) = 17 \cos(8000\pi t + \frac{\pi}{2})$ vzorkované na vzorkovací frekvenci $F_s = 10000$ Hz.

$$\omega_1 = \frac{8000\pi}{20000\pi}$$

$C_1 = 17$, $\omega_1 = 0,4 \text{ rad}$, $\phi_1 = \frac{\pi}{2} \text{ rad}$

Příklad 9 Tabulka obsahuje hodnoty vzorků diskretního signálu $x[n]$. Doplňte hodnoty vzorků signálu $y[n] = x[\text{mod}_4(n - 2)]$

n	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
$x[n]$	0	3	1	2	-5	0	0	0	0
$y[n]$	1	2	-5	3	1	2	-5	3	1

Příklad 10 Jsou dány dvě komplexní exponenciály s diskretním časem:

$$x_1[n] = 7e^{j\frac{\pi}{4}} e^{j\frac{\pi}{100}n}, \quad x_2[n] = 7e^{-j\frac{\pi}{4}} e^{-j\frac{\pi}{100}n}$$

Jejich součet $x[n] = x_1[n] + x_2[n]$ je cosinusovka s diskretním časem. Zapište ji.

viz A

$x[n] = \dots\dots\dots$

Příklad 11 Diskrétní Fourierova transformace (DTFT) reálného diskrétního signálu $x[n]$ má na normované kruhové frekvenci $\omega_1 = 0.1\pi$ rad hodnotu $\tilde{X}(e^{j\omega_1}) = 5 + 4j$. Rozhodněte, zda je možné určit hodnotu DTFT na normované kruhové frekvenci $\omega_2 = 2.1\pi$ rad a pokud ano, hodnotu napište.

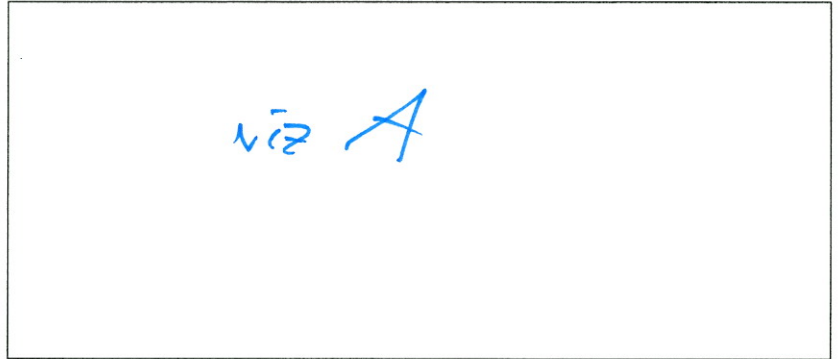
$$\tilde{X}(e^{j\omega_n}) = \tilde{X}(e^{j(\omega_n + 2k\pi)})$$

(periodicita)

$$\tilde{X}(e^{j\omega_2}) = \dots 5 + 4j \dots$$

Příklad 12 Je dána funkce pro výpočet n -tého vzorku na výstupu číslicového filtru. Nakreslete blokové schéma tohoto filtru. Prosím uvědomte si, že zpožďovací člen (krabička se z^{-1}) má pouze jeden vstup a jeden výstup.

```
float filter (float xn) {
    static float xn1 = 0.0, xn2 = 0.0;
    float y;
    y = xn + 0.3 * xn1 - 0.5 * xn2;
    xn2 = xn1;
    xn1 = xn;
    return y;
}
```


Příklad 13 Přenosová funkce číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = 0$, $n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = +0.5j$, $p_2 = -0.5j$. Určete hodnotu modulu jeho kmitočtové charakteristiky na normované kruhové frekvenci $\omega = \pi$ rad. Pomůcka: $\frac{1}{1.05} = 0.95$, $\frac{1}{1.25} = 0.80$, $\frac{1}{1.5} = 0.67$, $\frac{1}{1.75} = 0.57$,

viz A

$$|H(e^{j\pi})| = \dots$$

Příklad 14 Je dán diskretní signál o délce $N = 4$ (viz tabulka). Spočítejte všechny koeficienty jeho diskretní Fourierovy transformace (DFT).

n	0	1	2	3
$x[n]$	4	4	3	4

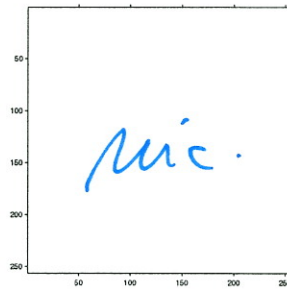
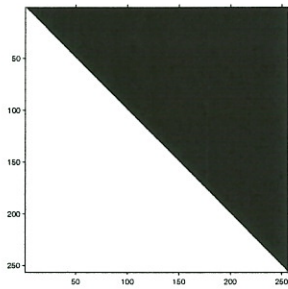
$$X[0] = \dots 15 \dots, \quad X[1] = \dots 1 \dots, \quad X[2] = \dots -1 \dots, \quad X[3] = \dots 1 \dots$$

Příklad 15 Pro diskretní signál $x[n]$ o délce $N = 4$ je hodnota 2. koeficientu diskretní Fourierovy transformace (DFT) $X[2] = 4 + 5j$. Určete hodnotu 2. koeficientu DFT signálu $y[n]$, který vznikl z $x[n]$ kruhovým posunutím: $y[n] = R_4[n]x[\text{mod}_4(n - 2)]$.

viz A

$$Y[2] = \dots 4 + 5j \dots$$

Příklad 16 Nakreslete, jaký bude výsledek operace 2D filtrování $y[k, l] = |x[k, l] \star h[k, l]|$. Vstup $x[k, l]$ je na obrázku vlevo. Výsledek nakreslete do obrázku vpravo. Bílá barva značí hodnoty 0, černá barva hodnoty 255. Konvoluční jádro (nebo také 2D filtr, nebo maska) je: $h[k, l] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & -1 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}$.

vodorovně

Příklad 17 Pixely obrázku o rozměrech 256×256 jsou dány jako $x[k, l] = 128 + 127 \cos(\frac{2\pi}{256}l)$. Určete, které koeficienty $X[m, n]$ jeho dvourozměrné diskretní Fourierovy transformace (2D-DFT) budou nenulové. Věnujte se pouze koeficientům $X[m, n]$ pro $m < 128$ a $n < 128$. Pomůcka: k indexuje svisle, l vodorovně, m indexuje svislé obrazové frekvence, n indexuje vodorovné obrazové frekvence.

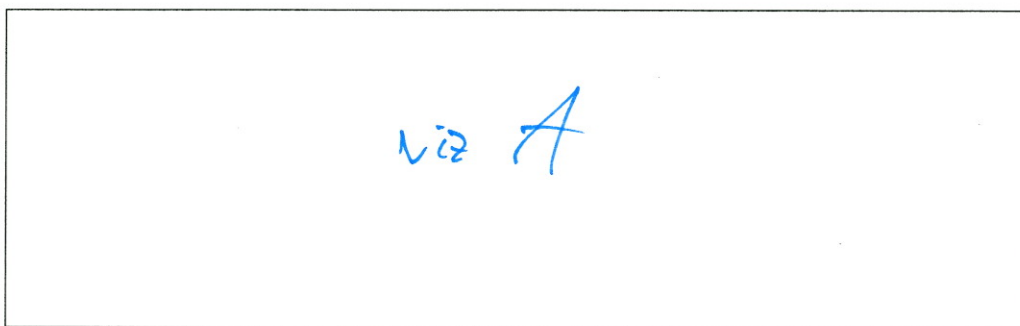
$X[0,0]$ a $X[0,128]$

viz A

Příklad 18 Proběhl záznam 10000 realizací náhodného procesu se spojitým časem. Pro čas $t = 1$ bylo 2000 z nich v intervalu $x \in [-4, -2]$. Určete, jakou hodnotu bude mít odhadnutá funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $\hat{p}(x, t)$ pro hodnoty z tohoto intervalu, např. pro $x = -3$.

$$\hat{p}(-3, 1) = \frac{2000}{10000 \cdot 2} = \underline{\underline{0,1}}$$

Příklad 19 Nakreslete, jak bude vypadat distribuční funkce $F(x)$ pro náhodný signál s diskretním časem, kde hodnota každého vzorku bude dána hodem kostkou. Považujte takový signál za stacionární, takže $F(x)$ nebude záviset na vzorku n .

Příklad 20 Napište v jazyce C kód pro vychýlený odhad autokorelačního koeficientu $R[5]$. Signál je uložen v poli float $x[N]$, jeho délka je v int N .

